

بسمه تعالی

پایه: دهم

رشته: انسانی

سوالات درس: منطق

در نیمسال دوم (خرداد ماه) سال تحصیلی: ۱۴۰۱-۱۴۰۰

دبیرستان پسرانه خواجه نصیر الدین طوسی دوره: دوم متوسطه

مدت امتحان: ۷۵ دقیقه

ساعت امتحان: ۹ صبح

تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۰۳/۱۰

بارم نام و نام خانوادگی (دبیر مربوطه) امضاء نمره پایانی: جمع: نام و نام خانوادگی (دبیر مربوطه) امضاء نمره مستمر:

۰,۵ ۱- منطق چیست؟

۲ ۲- نوع دلالت الفاظ زیر را از میان مطابقی، تضمنی و التزامی مشخص کنید.

الف) ماشینم خراب شد ب) کتابم را گم کردم پ) فلانی شیر است ت) تند ورق نزن، کتابم را پاره کردی!

۳- جزئی یا کلی بودن کلمات زیر را مشخص کنید:

۱ درخت، درخت سرو، پسر، پسر احمد

۲ ۴- با رسم شکل نسبت میان مصادیق دو مفهوم زیر را مشخص کنید:

آفریقایی- آسیایی، مسلمان- آسیایی، هندی- آسیایی، مثلث-شکل سه ضلعی،

۵- اقسام تعریف های زیر را مشخص کنید:

۱/۵ نبی: لفظی عربی به معنای پیام آور، از ریشه (نبا)

خفاش: پستانداری که پرواز می کند و در شب به شکار می رود.

بیماری های ویروسی: به بیماری هایی همچون سرماخوردگی، آنفلوآنزا، آبله مرغان و اریون گفته می شود.

۶- اشکال تعریف های زیر را بیان کنید:

انسان: حیوان راست قامت

زمان: امری که با ساعت که همان ابزار اندازه گیری زمان است، سنجیده می شود.

۱/۵ پرنده: حیوانی که پرواز می کند.

۷- برای داشتن استنتاج استقرایی قوی چه نکاتی لازم است؟

۱/۵

۸- اقسام قضایای حملی زیر را تعیین کنید.

۲

(الف) هر کشوری به نیروهای دفاعی نیاز دارد.

(ب) هیچ چیز بی تغییر نیست.

(پ) بعضی از مردمان بزرگ خلاق نبوده اند.

(ت) سقراط در دادگاه محکوم شد.

۲

۹- عکس مستوی قضایای زیر را بنویسید.

(الف) هیچ مسلمانی کافر نیست.

(ب) هر ایرانی وطن دوست است.

(پ) بعضی حیوانات گربه نیستند.

(ت) بعضی سنگ ها آهنی هستند.

۱/۵

۱۰- شرایط معتبر بودن قیاس کدامند؟

۱۱- اقسام قضایای منفصل زیر را مشخص کنید.

۲

(الف) یا گروه خونی او ممکن است AB باشد یا O مثبت.

(ب) در این اتاق فقط ناصر و پرویز حضور داشتند، پس این گلدان را یا ناصر شکسته است یا پرویز.

(پ) یا این طرح سرانجام در مجلس تصویب می شود یا رد خواهد شد.

(ت) یا فردا سه شنبه است یا چهارشنبه.

۱/۵

۱۲- سه مورد از اهداف استفاده از انواع مختلف استدلال را بیان کنید.

۱

۱۳- مغالطه بزرگ نمایی و کوچک نمایی را تعریف کنید.

بسمه تعالی

پایه: دهم

رشته: انسانی

ریزبارم: منطق

در نیمسال دوم (خرداد ماه) سال تحصیلی: ۱۴۰۱-۱۴۰۰

دبیرستان پسرانه خواجه نصیر الطوسی دوره: دوم متوسطه

تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۰۳/۱۰

پاسخ سوال 1: (بارم ۰,۵)

علمی که در پی جلوگیری از خطای اندیشه است، منطق نام دارد. (۰/۵)

پاسخ سوال 2: (بارم ۲)

الف) تضمینی (۰/۵) ب) مطابقی (۰/۵) پ) التزامی (۰/۵) ت) تضمینی (۰/۵)

پاسخ سوال 3: (بارم ۱)

درخت (کلی) (۰/۲۵) درخت سرو (کلی) (۰/۲۵) پسر (کلی) (۰/۲۵) پسر احمد (کلی) (۰/۲۵)

پاسخ سوال 4: (بارم ۲)

آفریقایی - آسیایی: تباین (۰/۵)

آسیایی

آفریقایی

مسلمان
اسلام

مسلمان - آسیایی: عموم و خصوص من وجه (۰/۵)

آسیایی
هنری

هنری - آسیایی: عموم و خصوص مطلق (۰/۵)

مثلث
شکل سه ضلعی

مثلث - شکل سه ضلعی: تساوی (۰/۵)

پاسخ سوال 5: (بارم ۱/۵)

نبی: تعریف لغوی (۰/۵)

خفاش (تعریف مفهومی) (۰/۵)

بیماری های ویروسی (تعریف از طریق ذکر مصادیق) (۰/۵)

مسئله - (هم‌انسانی)

پاسخ سوال ۶: (بارم ۱/۵)

انسان: مانع اغیار نیست، راست قامت شامل گوریل و ... هم می‌شود (۰/۵)
زمان: تعریف دوری است. زیرا زمان را با ساعت و ساعت را با زمان تعریف کرده است (۰/۵)
پرنده: جامع نیست زیرا شامل پرنده‌گانی مانند شتر مرغ نمی‌شود. مانع نیست زیرا شامل خفاش می‌شود که پرنده به شمار نمی‌آید بلکه یکی از پستانداران است (۰/۵).

پاسخ سوال ۷: (بارم ۱/۵)

الف) نمونه‌ها باید تصادفی باشند (۰/۵) - ب) نمونه‌ها باید متفاوت بوده و بیانگر همه طیف‌های مختلفی باشند که در جامعه آماری ما وجود دارند (۰/۵) - پ) تعداد نمونه‌ها باید نسبت به کل جامعه آماری نسبت مناسبی داشته باشند (۰/۵).

پاسخ سوال ۸: (بارم ۲)

الف) محصوره و موجب کلیه (۰/۵) ب) محصوره و سالبه کلیه (۰/۵) پ) محصوره و سالبه جزئیه (۰/۵) ت) قضیه شخصی موجب (۰/۵)

پاسخ سوال ۹: (بارم ۲)

الف) هیچ کافری مسلمان نیست (۰/۵) ب) بعضی وطن دوست‌ها ایرانی هستند (۰/۵) پ) عکس لازم الصدق ندارد (۰/۵) ت) بعضی آهکی‌ها سنگ هستند (۰/۵)

پاسخ سوال ۱۰: (بارم ۱/۵)

الف) حداقل یکی از مقدمات موجب باشد (۰/۵) ب) حد وسط حداقل در یکی از مقدمات دارای علامت مثبت باشد (۰/۵) پ) هر کدام از موضوع یا محمول که در نتیجه علامت مثبت داشتند، در مقدمات نیز علامت مثبت داشته باشند (۰/۵)

پاسخ سوال ۱۱: (بارم ۲)

الف) منفصل غیرقابل جمع در صدق، مانع الجمع، زیرا نمی‌شود هم زمان دارای هر دو گروه خونی باشد ولی می‌تواند هیچ کدام از این دو گروه خونی را نداشته باشد مثلاً گروه خونی وی B مثبت باشد. (۰/۵) ب) منفصل مانع الرفع، زیرا نمی‌شود هیچ کدام گلدان را نشکسته باشند اما ممکن است که هر دو با هم گلدان را شکسته باشند. (۰/۵) پ) منفصل حقیقی، زیرا نمی‌شود هم زمان این طرح هم تصویب شود و هم رد. همچنین باید یکی از این دو اتفاق بیفتد (۰/۵) ت) منفصل غیر قابل جمع در صدق یا مانع الجمع، زیرا نمی‌شود فردا هم سه شنبه باشد و هم چهارشنبه ولی می‌تواند هیچ کدام نباشد مثلاً یکشنبه باشد. (۰/۵)

منطق - (هم‌النسبی)

پاسخ سوال ۱۲: (بارم ۱/۵)

الف) دستیابی به حقیقت (۰/۵) ب) افناع دیگران (۰/۵) پ) غلبه بر دیگران (۰/۵)

پاسخ سوال ۱۳: (بارم ۱)

در صورتی که با بزرگ نمایی و بدون ذکر دلیل، سعی در تایید نظری داشته باشیم (۰/۵) یا با کوچک نمایی و بدون ذکر دلیل، سعی در مخفی کردن حقیقتی داشته باشیم، (۰/۵) دچار مغالطه بزرگ نمایی و کوچک نمایی شده ایم.

مدرس و طراح سوالات: فریبرز مصافی